

Tesla, iPhone a F-35 si bez Číny „neškrtnou“.

Čísla jsou drtivá

- CZ24 News | 3. srpna 2023

SVET: Západní země se ve své snaze přejít na čistou energii nechtěně dostaly do závislosti na čínských zdrojích. Podle zprávy Mezinárodní energetické agentury ovládá Čína 87 % světové kapacity pro rafinaci 17 vzácných zemin potřebných k zelené bezemisní energii. Bez čínských zdrojů tak dnes nefungují magnetické součástky od iPhonu, přes elektromobily Tesla, až po stíhačku F-35. Západní zpracovatelské firmy navíc kvůli přísným emisním limitům jen těžko vyvíjejí způsob, jak vzácné horniny efektivněji zpracovat.

Dvě největší světové společnosti zpracovávající vzácné zeminy mimo Čínu, americká MP Materials a australská Lynas, čelí problémům, jak přeměnit horniny ze svých dolů na elektromagnetické součástky klíčové pro fungování většiny západních výrobků od iPhonu, po stíhačku F-35. Technické složitosti a obavy ze znečištění brání společnostem v tom, aby zvýšily objem zpracované horniny na úkor Číny, která podle Mezinárodní energetické agentury ovládá 87 % světové kapacity pro rafinaci vzácných zemin.

Snaha Západu o vytvoření nezávislých dodávek kritických nerostných surovin nabyla na naléhavosti poté, co Peking minulý měsíc zavedl kontroly vývozu strategických kovů galia a germania, což vyvolalo celosvětové obavy, že by Čína mohla příště zablokovat vývoz dalších vzácných zemin nebo celé zpracovatelské technologie.

Prolomení čínské kontroly nad klíčovou skupinou 17 kovů potřebných pro přechod na čistou energii ale bude nesmírně obtížné, protože rafinování vlastních vzácných zemin je v západních státech svázáno přísnými emisními limity. Čína učinila před desetiletími strategické rozhodnutí rozvíjet své kapacity pro zpracování vzácných zemin, a to navzdory ekologickým důsledkům.

V posledních letech zkrachovaly plány australské společnosti Lynas na výstavbu americké rafinerie vzácných zemin s partnerem z Texasu. Společnost Lynas uvedla, že se mezitím snaží dokončit rafinérii vzácných zemin v západní Austrálii, kde se potýká s mnoha překážkami. Cíl společnosti MP rafinovat vlastní kovy vzácných zemin v roce 2020 byl zastaven pandemií COVID-19 a technickými problémy, což posunulo jeho cíl na konec roku 2023. Dosud je tak americká firma v rafinaci vzácných kovů závislá na čínské technologii.

„Proces zpracování vzácných zemin je zdlouhavý, s mnoha zastávkami a návraty na začátek,” [uvedl pro agenturu Reuters generální ředitel a největší akcionář společnosti MP Jim Litinsky.](#) Nejen, že je americká zpracovatelská společnost MP závislá na čínské technologii, ale čínská společnost Shenghe Resources je také jejím druhým největším akcionářem.

Podle analytiků podobné problémy trápí desítku dalších světových společností, které usilují o nezávislou rafinaci. „V Číně v minulých letech chytře investovali velké prostředky do zpracovatelských kapacit, aby vzácné zeminy efektivně přeměnili na magnety, vhodné do moderních elektronických zařízení,” uvedl profesor metalurgie na Birminghamské univerzitě Allan Walton.

Zkušenosti v oblasti rafinace umožnily Číně srazit ceny vzácných zemin v různých fázích zpracovatelského řetězce ve svůj prospěch, včetně nízkých cen hotových výrobků, které jsou pro západní firmy vyvíjející vlastní technologie nedosažitelné. Západní společnosti tak místo toho nadále raději posílají svůj vytěžený materiál na zpracování do Číny.

Peking již léta povoluje dovoz lehce zpracované horniny známé jako koncentrát vzácných zemin k rafinaci. Tato strategie pomáhá zajistit ceny, které motivují ostatní země k hloubení nových dolů, ale ne k výstavbě zpracovatelských závodů. MP loni dodala do Číny k rafinaci asi 43 000 tun koncentrátu.

Společnost Benchmark Mineral Intelligence odhaduje, že Čína aktuálně rafinuje 89 % světových zásob neodymu a praseodymu, klíčových kovů pro magnety do elektromobilů, přičemž se očekává, že do roku 2028 tato dominance příliš neklesne.

[ZDROJ](#)